

Sammanfattning

Fortsatt långsam konjunkturåterhämtning

Konjunkturläget i den globala ekonomin har gradvis stärkts sedan hösten 2014. Från USA hörs positiva signaler där en starkt arbetsmarknad resulterar i en ökad sysselsättning och fallande arbetslöshet. Även i Eurozonen syns positiva tecken som indikerar en bred återhämtning i världsekonomin. Tyskland utgör alltjämt dragloket i den europeiska ekonomin vars export i nuläget gynnas av en svag eurokurs. Samtidigt går konjunkturuppgången trögare i länder såsom Grekland, Frankrike och Italien där många strukturella problem kvarstår.

Tillväxten i svensk ekonomi har hittills haft en god utveckling där det fortfarande är den privata konsumtionen som håller uppe efterfrågan. Detta möjliggörs genom kapitalstarka och konsumtionsvilliga hushåll.

Optimism hos Västmanlands näringsliv

Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar våren 2015 visar på ett förbättrat stämningsläge bland länets företag jämfört med både våren och hösten 2014. Konjunkturindikatorn ger ett förväntningsläge över det historiska genomsnittet vilket tyder på en fortsatt optimism inför kommande halvår. Mest positiva är företagen inom privata tjänster men även inom industrin räknar man med ett förbättrat läge. Det hänger samman med en gradvis förbättrad omvärldskonjunktur.

Sysselsättningen fortsätter öka...

Sysselsättningen i länet har haft en positiv men samtidigt ojämn utveckling de senaste åren. Jobbtillväxten beräknas vara fortsatt positiv framöver och särskilt inom offentliga och privata tjänster. Inom vård och omsorg finns ett stort rekryteringsbehov. Dels sker det fortfarande många pensionsavgångar men arbetsgivarna räknar också med att öka antalet anställda under prognosperioden. Inom industrin väntas antalet sysselsatta ligga oförändrat under 2015 för att öka något först under 2016. Sammantaget väntas sysselsättningen öka med 900 personer under 2015 och ytterligare 1 000 personer under 2016.

... och arbetslösheten minskar långsamt

Arbetslösheten föll tydligt under 2014 men minskningen har sedan årsskiftet 2014/2015 bromsat in. En allt större andel bland de inskrivna arbetslösa bedöms ha svårt att få fäste på arbetsmarknaden. Dessa arbetslösa, även kallade utsatta grupper, utgjorde i april 2015 72 procent av samtliga inskrivna arbetslösa vilket är en relativt hög nivå jämfört med rikets 68 procent. Arbetslösheten spås fortsätta sjunka men i långsammare takt framöver. Mellan fjärde kvartalet 2014 och samma kvartal 2015 spås arbetslösheten minska med 200 personer för att uppgå till 9,0 procent av den registerbaserade arbetskraften. Mellan 2015 och 2016 beräknas arbetslösheten minska med 300 personer för att summeras till 8,8 procent av arbetskraften i slutet av 2016.

Arbetslöshetens sammansättning

En ökande andel av de inskrivna arbetslösa bedöms stå långt från arbetsmarknaden. Till dessa, även kallade utsatta grupper, räknas högst förgymnasialt utbildade, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, utomeuropeiskt födda samt arbetslösa i åldrarna 55-64 år. Gemensamt för dessa grupper är att de oftare än andra hamnar i arbetslöshet samt att de löper större risk att hamna i långa arbetslöshetstider.

I april 2015 hade 4 100 personer, eller 36 procent av de inskrivna arbetslösa, högst en förgymnasial utbildning. Jämfört med andelen för riket på 32 procent är detta en hög siffra som succesivt växer. Kravet på en gymnasial utbildning har kommit att bli ett allt vanligare grundkrav på arbetsmarknaden varför personer med kortare utbildning möter en kärvare arbetsmarknad. Bland de utomeuropeiskt födda saknar varannan inskriven arbetslös, eller 51 procent, en gymnasial utbildning. Initialt saknar även dessa personer ofta färdigheter i svenska språket samt ett kontaktnät på arbetsmarknaden.

Många i långa arbetslöshetstider

En majoritet av de som lämnat arbetslösheten under 2014 har varit arbetslösa i högst 6 månader. De betyder att arbetslösa med längre tider utan arbete inte har gynnats av den förbättrade arbetsmarknaden i samma utsträckning som andra, samt att andelen inskrivna med längre arbetslöshetstider har ökat. I april uppgick andelen inskrivna arbetslösa med längre arbetslöshetstider än 24 månader till 22 procent vilket är innebär en liten ökning sedan hösten 2014.

Stora utmaningar i Västmanlands län

Både befolkningen och arbetskraften ökar i länet vilket beror på en ökad invandring. Initialt medför det att arbetslösheten inte spås minska i samma takt som tidigare, men på sikt är det positivt för länets utveckling och tillväxtpotential. Här fyller Arbetsförmedlingen en central roll för att vägleda och rusta de arbetslösa och samtidigt tillgodose arbetsgivarnas behov av arbetskraft. I vårens intervjuundersökningar framkom att nära hälften av arbetsställena hos de offentliga arbetsgivarna har upplevt arbetskraftsbrist i samband med rekrytering. Det är ett problem som de senaste åren har förvärrats i takt med att personalbehoven har ökat.